

Zpráva o činnosti CEN/TC 227/WG 6 za rok 2024

Gestor: Ing. Petr Svoboda

CEN/TC 227 WG 6 (udržitelnost) se momentálně intenzivně věnuje především Pravidlům produktových kategorií (PCR) pro Environmentální prohlášení o produktu (EPD) asfaltových směsí, dále pak problematice nebezpečných látek. Poslední verze c-PCR je k dispozici ve verzi ze dne 9.4.2024. jedná se o verzi označenou C – PCR, tj. PCR vztažené k EN 15804. V současné době se neplánuje, že by WG 6 pracovala na dalších dokumentech. Následně bude ale nutné v rámci CPR Acquis (pravděpodobně v roce 2026) vypracovat návrh hodnocení pro nebezpečné látky pro všechny harmonizované dokumenty TC 227. TC 154 WG 13 již na tom pracuje, protože kamenivo je v seznamu v rámci CPR Acquis na desátém místě, silniční materiály pak na místě dvanáctém.

Jednání WG 6 se uskutečnila v roce 2024 pouze v on-line podobě. Jednání se uskutečnila celkem 4 a předmětem bylo prakticky pouze vypořádávání připomínek k c-PCR, a to v první fázi připomínek od členů pracovní skupiny a následně připomínek od TC 350, koncem roku 2024 měl být zpracován finální návrh.

Tvorba c-PCR pro asfaltové směsi

CEN/TC227 WG 6 se stále (momentálně intenzivně) věnuje Pravidlům produktových kategorií (c-PCR) pro Environmentální prohlášení o produktu (EPD) asfaltových směsí. Dalším krokem bylo vyžádání komentáře od TC 350 a vyžádání nového pracovního úkolu (NWIP) od TC 227. Připomínky od TC 350 byly obdrženy, ze strany zpracovatele byly navrženy změny v normě a změny byly projednány na 2 pracovních jednáních WG 6.

Na předposledním jednání WG 6 J. Booth (convenor) představil návrh NWIP. Ten byl diskutován a byly provedeny některé změny. K Lind souhlasil s doplněním textu týkajícího se přístupnosti v části 12. Poté byl návrh NWIP rozeslán pracovní skupině WG 6 e-mailem před předložením sekretariátu TC 227.

Komise dokončila diskusi k připomínkám TC 350 a K Lind navrhoval odpovědi na připomínky a upravil návrh c-PCR.

Na posledním on-line jednání WG 6 dne 30. 10. 2024 Kenneth Lind oznámil, že má téměř dokončen první pracovní návrh, který bude obsahovat změny v oblasti působnosti projednávané elektronickou poštou během přípravy NWIP. Předpokládal, že se mu to podaří dokončit pro předložení sekretariátu TC 227 do listopadu 2024. Sekretariát TC 227 jej následně rozešle členským státům k připomínkám. Tento proces by měl být dokončen do poloviny ledna 2025. Výsledky a případné změny budou projednány na příštím zasedání pracovní skupiny WG 6.

Podle nového nařízení o společných ustanoveních budou muset být všechny c-PCR EN normy. Pracovní skupina WG 6 projednala možnost změny stávajícího dokumentu z TS na EN. Nakonec bylo dohodnuto ponechat jej zatím jako TS, což je nejrychlejší způsob, jak dokument dostat k potenciálním uživatelům.

Spolupráce s TC 154 WG 13

TC 154 WG 13 projednávala nové nařízení CPR, CPR Acquis a prohlášení o nebezpečných látkách a ukazatelů udržitelnosti. Dále pak c-PCR pro kamenivo, které skupina WG 13 vyvíjí. Byla podána informace o novém CPR, bylo oznámeno, že Evropská komise doufá, že nové nařízení bude zavedeno do roku 2024 nebo nejpozději v roce 2025. Bude existovat přechodné období, kdy budou 2 nařízení CPR fungovat souběžně.

Všechna TC s novými žádostmi o normalizaci (SReq) budou muset splňovat nové CPR. Proces Acquis pro výrobky s prioritou 5 a 6 byl zahájen v roce 2023. TC 154 má číslo 10 a TC 227 má číslo 12, protože u TC s číslem 11 je povoleno použít zrychlenou cestu (fast track), tak TC 227 může následovat TC 154. Informace týkající se environmentální problematiky mohou být v samostatném dokumentu nebo součástí DoP. Zahrnuty jsou všechny regulované nebezpečné látky v jednotlivých státech. Obecné EPD s průměrnými hodnotami v odvětví pravděpodobně nebudou přijatelné, protože mohou skrývat špatné postupy.

Zatím se zdá, že by neměla být schválena žádná zkušební metoda pro analýzu obsahu kameniva, i když TC 351 má pro tento účel vypracován soubor zkušebních metod. Hlavní otázky, které vyvstávají pro pracovní skupinu 13 (a týkají se i pracovní skupiny TC 227 WG 6), jsou:

V šabloně Acquis musí být prohlášení o udržitelnosti a obsahovat referenční životnost (RSL). RSL je zahrnuta ve fázi B „používání“, která není v normě EN 15804 povinná.

Metody analýzy výluhů vyvinuté TC 351 jsou rámcové normy a obsahují několik alternativ, které nejsou nutně rovnocenné. V současné době některé členské státy vyžadují specifické metody. Řešením by bylo pouze odkázat na celkové rámcové normy, to ale bude problematické.

Pracovní skupina WG 13 chce tyto otázky předložit Komisi a CCMC, ale domnívá se, že by bylo vhodné, kdyby všechny dotčené TC předložily svůj návrh společně. Pracovní skupina 13 proto hodlá navrhnout společnou schůzku s TC 154, TC 227, TC 229, TC 104 a TC 051, na které by se projednala tato problematika.

CPR Acquis proces

Na posledním jednání WG 6 dne 31. 10. 2024 byl projednáván také CPR Acquis proces. Bylo upozorněno na zjevný nepoměr mezi EPD a DoP v tom smyslu, že EPD je a DoP nejsou regionální. Komise došla k závěru, že tento problém dostatečně řeší scénáře, které jsou již zahrnuty v c-PCR pro asfaltové směsi.

Bylo dále konstatováno, že Referenční životnost (RSL) není zahrnuta v této c-PCR, ale členové komise se shodli, že nejsou k dispozici dostatečné informace, aby se tím v současné době zabývala.

Hodnocení nebezpečných látek

Na posledním jednání byla podána informace, že TC 154 WG 13 stále pracuje na RDS (uvolňování nebezpečných látek) a potřebuje od Komise informace o tom, jak použít zkušební metody v rámci harmonizovaných norem a jak řešit látky pro které neexistuje žádná zkouška podle EN nebo ISO zkušební metody, např. kyanid.

Dokud nebudou tyto otázky vyřešeny, neměla pracovní skupina WG6 velký smysl pracovat na ustanoveních pro uvolňování nebezpečných látek v rámci TC 227 norem.

Problematika hodnocení materiálů v rámci jeho životního cyklu

Dne 13.11.2024 se uskutečnilo jednání týmu pro ŽP Sdružení pro výstavbu silnic. Tento tým působí jako Národní aplikační tým pro činnost vykonávanou v rámci CEN/TC 227 WG 6.

Na jednání byla probírána problematika udržitelnosti stavebních prací. Bylo diskutováno, jakým způsobem by mohly nástroje EPD, PEF, LCA pomoci investorům získat pro realizaci stavby kvalitního dodavatele a zároveň podpořit snížení negativního environmentálního dopadu staveb v různých oblastech a podpořit např. cirkulární ekonomiku. Členům týmu byly prezentovány plány na zavedení LCA formou EPD pro asfaltové směsi a oznámeno, že nyní je dokončován již třetí návrh c-PCR pro asfaltové směsi. Dokument by měl být vydán CENem v podobě TS. Rovněž bylo konstatováno, že nové harmonizované výrobkové normy budou muset obsahovat požadavek na environmentální udržitelnost.

Další vyhlášky „ke konci odpadu“

Uskutečnilo se rovněž další jednání s MPO a MŽP s cílem ustanovit pracovní skupiny k přípravě dalších návrhů vyhlášek pro ukončení odpadového režimu, a to pro zeminy, stavební demoliční odpad a strusky a vedlejší energetické produkty. Na přípravě vyhlášek se začalo v rámci 3 pracovních skupin pracovat. Pracovní skupiny byly stanoveny, vývoj ovšem není uspokojivý, spolupráce bohužel pokračuje na dobrovolné bázi, proto byla na konferenci Podkladní vrstvy vozovek a zemní těleso zařazena diskuze k problematice environmentálních požadavků vztahujících se k zeminám a materiálům určeným pro stavbu silnic, aby se činnost akcelerovala.

Zpracoval: Ing. Petr Svoboda, gestor CEN/TC 227 WG 6

V Praze dne 12. prosince 2024